

DUŠAN MRAVLJE, DEVETDESETLETNIK

Dalibor Radovan

Leta 1979, ko sem začel hoditi na fakulteto, mi je padel v oči uglajen in miren sivolas gospod v beli halji, ki je že na pogled deloval kot velik strokovnjak. V drugem letniku je bil prav on na vajah moj prvi stik s fotogrametrijo, ki jo je resnično obvladal do potankosti. Vedno je bil skromen in tih, čeprav je imel na Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo FGG (danes Geodetski inštitut Slovenije) za seboj že takrat bogato strokovno zgodovino, ki ji skorajda ni bilo para med slovenskimi fotogrametri.

Z njim sem delal vse od svoje zaposlitve leta 1984 do njegove upokojitve. Ko sem prvi dan prišel v službo, je položil predme debel izpis računalniškega programa za aerotriangulacijo. Bilo je komaj nekaj let po iznajdbi osebnega računalnika, vendar je Duško, kot so ga klicali starejši sodelavci, obvladal tudi programiranje, čeprav so v petdesetih letih prejšnjega stoletja, ko je diplomiral, za računanje uporabljali le mehanične »mlinčke«. Kupil si je knjige, podčrtal in preizkusil vse, od A do Ž, ter se v poznih popoldanskih urah naučil računalništva. Zaradi te študijske upornosti se je samostojno lotil še tako zahtevnih strokovnih problemov, pri katerih je večkrat oral ledino. Spominjam se, da je fotogrametrično snemal in obdeloval posnetke vsega mogočega, med drugim notranjosti človeškega želodca, štrleče čeljusti pacienta in deformirane hrbtenice na Meblovi vzmetnici.

Bil mi je mentor tudi pri naslednjem projektu, naročilu Evropske vesoljske agencije (ESA) za raziskavo primernosti kartiranja metričnih posnetkov ameriškega Space Laba. Moja prva službena pot je prav tako povezana z Duškom, ko sva v Nišu terestrično snemala ogromne rotorje za kopanje rudniških rovov. Na desetinko milimetra natančno – kot je bilo vse njegovo delo, ki ga je večkrat opravljal tudi ob sobotah. Ko je bila svetovna digitalna fotogrametrija še v povojih, je klasični analogni stereometrograf dal opremiti z elektronskimi senzorji za merjenje koordinat. Na njem je nadaljeval svoja številna izvedenja posnetkov za objekte kulturne dediščine, od ljubljanske stolnice in Robbovega vodnjaka naprej, pa tudi za kontrolo deformacij gradbenih konstrukcij. V mladih letih je bil košarkar, zato je bil prav gotovo vesel tudi projekta, v katerem mu je bil zaupan nadzor postavitve jeklene konstrukcije Hale Tivoli leta 1964.

Vstop v njegov kabinet na inštitutu je bil vedno nekaj posebnega. Ogromni kupi knjig in projektčnih elaboratov kar po tleh, stolah in mizi. Prostora je bilo le za odpiranje vrat, vendar je bilo vse na svojem mestu. Če si ga prosil za literaturo, jo je v tej navidezni zmešnjavi našel v nekaj sekundah. Skratka, zak-

ladnica znanja. Legendarne pa so bile njegove geodetsko-fotogrametrične ekspedicije v rudnike Alžirije in kanjone Črne gore sredi šestdesetih let, ko potovanje po teh krajih ni bilo niti enostavno niti varno. Zaradi tega so Dušku za na pot kupili tudi pravo pištolo, ki smo jo še pred nekaj leti vso zarjavelo hranili v trezorju inštituta kot spomin na pretekle geodetske pustolovščine.

Dušan Mravlje je bil rojen 8. aprila 1928 v Ljubljani. Že dolgo po zaposlitvi sem presenečen ugotovil, da je bil pravzaprav v mladih letih skoraj sosed mojega očeta in da sta se tudi poznala. Kljub vojni in odvedbi njegovega očeta v internacijo je šolanje končal z odličnim uspehom ter se leta 1946 vpisal na fakulteto, na kateri je diplomiral leta 1954 z nalogo *Uporaba fotogrametrije za revizijo katastrskih načrtov*. Inštitutu je bil zvest od 1. oktobra 1955 pa do upokojitve 30. septembra 1995 na položaju vodje oddelka za fotogrametrijo. Vmes je med letoma 1971 in 1995 dopolnilno služboval tudi na geodetskem oddelku UL FGG kot asistent za fotogrametrijo. Geodeziji in strokovnemu delu je bil vedno predan z vsem srcem. Pred kratkim je praznoval devetdeset let. Želimo mu veliko zdravja in mu čestitamo!

Slika 1: Na sindikalnem izletu z najožjimi sodelavci (z leve: Dušan Mravlje, Albina Pregl, Marjan Smrekar, Irena Schiffrer).

Slika 2: Geodetska ekspedicija v Alžirijo.